

Program na říjen 2006

Obloha jižní polokoule

pondělí 2. října 2006

v 19 hodin

přednáší Ivan Havlíček

vstupné: 25 Kč

Část oblohy je nám skryta pod jižním obzorem. Postupně se přes souhvězdí a objekty, nacházející se pro nás pod světovým rovníkem, dostaneme až k historii objevování nebe jižních moří.

Vernisáž výstavy Aleše Locha a Filipa Langa

úterý 3. října 2006

v 18 hodin

pořádá Mira, Martin a Mira

vstup volný

Aleš Locha a Filipa Langa spojuje citlivost, tvrdošijnost, umanuté stání si za svým. Oba jsou silné osobnosti. solitéři (s rozhledem, s vědomím toho, co se děje kolem), oba jsou vnímaví jako osobnosti záhadné (ne však ve smyslu tajemného hradu v Karpattech v bouře a v noci).

Běsna: The secret of sand inside Eyers rock

sobota 7. října 2006

v 18 hodin

pořádá Martin Macháček

vstupné: 40 Kč

Kolem opery v Sydney bývá hodně labutí. Hlavně k večeru. K večeru bývá v hospodách hodně podivných lidí. Hlavně ženských. Ženské jsou špinavé, hodně opilé. Hlavně z hořkého pití. Hořké pití pije nejvíc Běsna. Nechodí spát. Hlavně v noci se vyplazí z města do buše a tančí. Potkává hodně klokanů. Hodně klokanů se promění v labutě...

Večer deskových her Klubu Albireo

úterý 10. října 2006

od 18 do 22 hodin

pořádá Mira, Martin a Mira

vstupné: 20 Kč

V novém školním roce si opět můžete zpestřit úterní večery. Přijďte si zahrát některou ze známých i méně známých deskových her.

Ohlédnutí za letošním Astrotáborem

sobota 14. října 2006

v 14 hodin

Vzpomínkové odpoledne určené pouze pro účastníky Astrotábora a jimi pozvané přátele.

Zrcadlo ukaž mi co je ve vesmíru nejkrásnější

pondělí 16. října 2006

v 19 hodin

přednáší Pavel Cagaš

vstupné: 25 Kč

Objekty v hlubokém vesmíru překypují tvary a barvami, jaké na Zemi nemají srovnání. Ačkoliv prostým okem je spatřit nemůžeme a i když se díváme velkým dalekohledem, uvidíme jen zlomek jejich

nádhery, jejich obraz dokážeme zachytit moderními astronomickými přístroji. Přednáška ukáže, jak se fotografuje vesmír i jakým vývojem naše přístroje prošly a předvede, jak se fotografie zpracovávají. Také představí snímky objektů hlubokého vesmíru od nejlepších astrofotografů dneška.

O NIČEM ANEB VAKUUM SOUČASNOSTI

pátek 20. října 2006

v 18 hodin

přednáší Prof. Petr Kulhánek

vstupné: 40 Kč

Absolutní prázdnota se zcela vymyká lidským představám a člověk pociťuje bázeň, strach a respekt z toho, že by někde nebylo vůbec nic. Okamžitě se vkrádají myšlenky typu: A jak to „nic“ vypadá?

Přednáška o prázdnotě, jak ji dnes umí popsat fyzika, o virtuálních částicích a možná i o příští Nobelově ceně za fyziku.

Proč už Pluto není planeta?

pondělí 23. října 2006

v 19 hodin

přednáší Martin Kolařík

vstupné: 25 Kč

Astronomové po 76 letech Pluto vyřadili ze seznamu planet po složité diskuzi. Proč se tak rozhodli? Je to jen vědecký vrtoch nebo pro vyřazení mají rozumné a jasné důvody?

Večer deskových her Klubu Albireo

úterý 24. října 2006

od 18 do 22 hodin

pořádá Mira, Martin a Mira

vstupné: 20 Kč

V novém školním roce si opět můžete zpestřit úterní večery.

Pozvánka pod oblohu

Říjen letošního roku je k pozorovatelům planet skoupý. Planety jsou viditelné pouze nízko nad obzorem těsně po západu Slunce nebo naopak ráno před úsvitem.

Merkur se 16. října dostane do největší vzdálenosti 25° od Slunce a bude mít jasnost $-0,1^m$. Přesto se ale pro pozorovatele na severní polokouli nedostane 30 minut po západu Slunce více jak 10° nad obzor. Naproti tomu na jižní polokouli bude Merkur velmi dobře pozorovatelný prakticky kolmo nad zapadajícím Sluncem.

Venuše je 27. října v konjunkci se Sluncem a nebude v tomto měsíci dobře pozorovatelná. Potěšit nás může jen skutečnost, že touto konjunkcí se Venuše konečně poprvé od počátku roku přestěhuje z ranní oblohy na oblohu večerní, kde ji budeme moci pozorovat na konci roku – z Jitřenky se opět stane Večernice.

Mars se (podobně jako Venuše) dostane v 23. října do konjunkce se Sluncem a po celý měsíc je prakticky nepozorovatelný.

Zveme Vás na **pravidelná pozorování noční oblohy**, která se konají v říjnu vždy v **pondělí, středu a pátek**, začátky **ve 20 hodin**.

Nebude-li počasí přát, umožníme vám **prohlídku** hvězdárny, její astronomické techniky a instalovaných výstav.

vstupné: dospělí 20 Kč, děti 10 Kč

Pozor – z provozních důvodů se nekoná pozorování hvězdné oblohy v pondělí 9. října. Děkujeme za pochopení.

Jupiter svítí v říjnu velice nízko na jihozápadní obloze. Ačkoliv na počátku měsíce je jeho jasnost $-1,8^m$, na konci měsíce je tak nízko, že neozbrojenému oku zanikne v září zapadajícího Slunce.

Saturn vychází na počátku října až kolem 3 hodiny ránní, na konci měsíce ale vyjde už kolem půlnoci. Jeho jasnost je $+0,5^m$ a planeta je dobře viditelná pouhým okem. Skutečná krása planety včetně velkých prstenců ale vynikne až při pohledu dalekohledem.

Planety **Uran** a **Neptun** nejsou viditelné pouhým okem, jejich jasnost je v říjnu $+5,8^m$ a $+7,9^m$. K jejich nalezení na večerní obloze je zapotřebí dalekohled a vyhledávací mapka.

Měsíc je v úplňku 6. října. Poslední čtvrt' je 13. října a nov nastane 22. října. 29. října bude Měsíc v první čtvrti.

Noc přichází čím dále tím dříve a **hvězdná obloha** nám tak po setmění nabízí pohled na typicky letní souhvězdí Lyry, Labutě a Orla. Později večer se na oblohu dostávají podzemní souhvězdí Andromedy a Pegase. V Andromedě je i pouhým okem viditelný slabý mlhavý obláček galaxie M31 – patrně nejvzdálenějšího objektu, který můžeme spatřit pouhým okem. Pravá krása této velké galaxie ale vynikne až při pohledu triedrem nebo ještě lépe velkým dalekohledem. Triedr také potřebujeme, abychom mohli ocenit dvojici otevřených hvězdokup χ a h v souhvězdí Persea.

Pavel Cagaš

V novém školním roce opět zahájila činnost dvojice astronomických kroužků určených pro mladé astronomy ve věku od 11 do 18 let.

AK I pro začátečníky

Schůzky se konají vždy v **pátek od 17 hodin**.

AK II pro pokročilé

Schůzky se konají vždy v **pátek od 18.30 hodin**.

Zveme další zájemce

Máte-li zájem, můžete se stále ještě přihlásit přímo na schůzce zvoleného kroužku ve Zlínské hvězdárně.

Pohledy z naší hvězdárny

Pomocí CCD kamery G2CCD-1600 pořídili tyto fotografie Pavel Cagaš, Petr Cagaš a Václav Přibík hlavním dalekohledem zlínské hvězdárny Newton 270/2150 mm.

Emisní mlhovina NGC 7635

Malá mlhovina Bublina a větší komplex mezihvězdných mračen plynu a prachu se nacházejí ve vzdálenosti asi 11 000 světelných let a vyplňují hranice mezi rodičovskými souhvězdími Cepheus a Cassiopeia

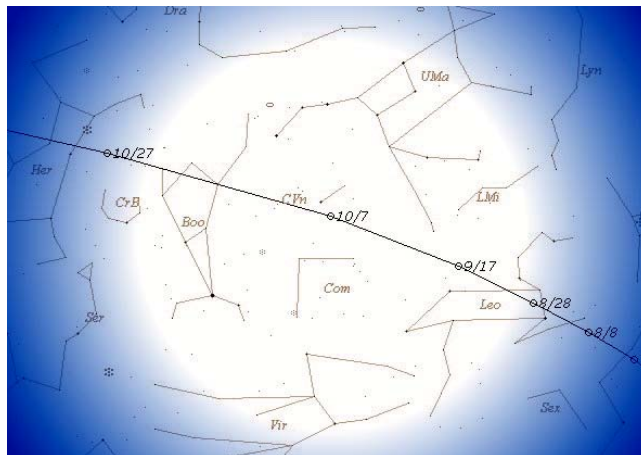

Galaxie NGC 7331 s řadou slabších galaxií

Galaxie NGC 7331 v souhvězdí Pegasa patří ke spirálním galaxiím se středně rozvinutými rameny.

Nová jasná kometa

Nově objevená kometa Kometa C/2006 M4 (SWAN) se už zjasnila natolik, že ji lze začátkem října uvidět i třiedrem. Byla objevena v červnu přístrojem SWAN (Solar Wind Anisotropies) na kosmické sondě SOHO, která sleduje zejména Slunce. Jasnost komety se blíží šesté magnitudě a v průběhu října se bude pohybovat přes souhvězdí Pastýře k Herkulovi. Viditelná by proto měla být před úsvitem nad severovýchodním obzorem. Očekává se, že kometa dosáhne v prvním říjnovém týdnu vrcholu jasnosti. Kometa se 2. října nejvíce přiblížila ke Slunci a koncem měsíce bude nejbližší k Zemi. Dráha komety je neobvyklá, hyperbolická, což znamená, že nejspíše odletí do mezihvězdného prostoru a nikdy se nevrátí.

Na vyhledávací mapce je znázorněna dráha komety. Číslo značí měsíc a den, kdy se kometa v tomto místě oblohy bude nacházet.

Velká kometa na rytině z roku 1577

Vydává Hvězdárna Zlín – Zlínská astronomická společnost,
Lesní čtvrť III / 5443, 760 01 Zlín, tel. (záznamník) 732 804 937.
Sestavili Michal Petráš, Pavel Cagaš a Ivan Havlíček.
Aktuální informace naleznete na stránkách www.zas.cz.

Zlínská astronomická společnost Hvězdárna Zlín

kometa C/2006 M4 30.9.2006

Program na měsíc říjen 2006